EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

15. detsember 2004 *

Kohtuasjas C-272/03,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel esitatud eelotsusetaotlus, mis on esitatud Bundesfinanzhof'i (Saksamaa) 13. mai 2003. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 24. juunil 2003, menetluses

Hauptzollamt Neubrandenburg

versus

Jens Christian Siig, kes kasutab ärinime „Internationale Transport" Export-Import,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: kohtunikud R. Silva de Lapuerta (koja esimees), C. Gulmann ja R. Schintgen (ettekandja),

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— J. C. Siig, esindaja: *Rechtsanwalt* F. Bähring,

— Itaalia valitsus, esindaja: J. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* G. de Bellis,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: J. C. Schieferer,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 253, lk 1; ELT erivälja-

anne 02/06, lk 3, edaspidi „rakendusmäärus"), artikli 670 punkti p ja artikli 718 lõike 3 punkti d tõlgendamist.

2 Nimetatud taotlus esitati kohtuvaidluses J. C. Siigi, kes osaleb majandustegevuses ärinime „International Transport" Eksport-Import all (edaspidi J. C. Siig) ja Hauptzollamt Neubrandenburgi, (Neubrandenburgi kesktolliasutus, edaspidi „Hauptzollamt") vahel imporditollimaksu ja impordil tasutava käibemaksu tasumise küsimuses.

Õiguslik raamistik

3 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik"), artikkel 137 sätestab:

„Ajutise impordi protseduur võimaldab ühenduse tolliterritooriumil kasutada reekspordiks mõeldud ühendusevälist kaupa, mis on täielikult või osaliselt vabastatud imporditollimaksudest, mille suhtes ei ole kohaldatud kaubanduspoliitilisi meetmeid ja mis ei ole läbi teinud mingeid muutusi, välja arvatud kasutamisest tingitud tavaline amortisatsioon."

4 Tolliseadustiku artikkel 141 on sõnastatud järgmiselt:

„Juhud ja eritingimused, kui ajutise impordi protseduuri puhul võib kohaldada täielikku imporditollimaksudest vabastamist, määratakse kooskõlas komiteemenetlusega."

5 Tolliseadustiku artikli 204 lõige 1 sätestab:

„Tollivõlg impordil tekib, kui ei täideta:

a) kohustust, mis tuleneb sellise kauba ajutisest ladustamisest, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, või tolliprotseduuri kasutamisest, millele nimetatud kaup on suunatud, või

b) tingimust, mis on seotud kauba suunamisega nimetatud protseduurile või kaubale imporditollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldamisega kauba eesmärgipärase kasutuse tõttu,

välja arvatud artiklis 203 nimetatud juhtudel, kui ei tehta kindlaks, et nimetatud kohustuste ja tingimuste eiramine ei avalda ajutise ladustamise või muu kõnealuse tolliprotseduuri nõuetekohasele käigule olulist mõju."

6 Tolliseadustiku artikli 239 lõike 1 mõttes:

„Impordi- või eksporditollimaksu võib tagasi maksta või vähendada muudes kui artiklites 236, 237 ja 238 nimetatud juhtudel:

— mis määratakse kindlaks kooskõlas komiteemenetlusega,

— mille on põhjustanud asjaolud, mille puhul asjaomast isikut ei saa süüdistada pettuses või ilmses hooletuses. Olukorrad, mille puhul seda sätet võib kohaldada, ja kord, mida tuleb järgida, määratakse kooskõlas komiteemenetlusega. Tollimaksu tagasimaksmiseks või vähendamiseks võib kehtestada eritingimused."

7 Rakendusmääruse artikkel 670 sätestab:

„Käesoleva peatüki kohaldamisel on:

[...]

e) *kaubanduslik eesmärk* — transpordivahendi kasutamine inimeste veoks tasu eest või kauba tööstuslik või kaubanduslik vedu tasu eest või tasuta;

[...]

p) *siseliiklus* — isikute vedu, kelle vedamine algab ja lõpeb ühenduse tolliterritooriumil, ning kauba vedu, mis laaditakse peale ja maha ühenduse tolliterritooriumil".

8 Rakendusmääruse artikkel 718 sätestab:

„1. Ajutise impordi protseduuri kohaldatakse kaubanduslikel eesmärkidel kasutatavate maanteesõidukite suhtes.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel on sõiduk igasugune maanteesõiduk või haagis, mida saab nende sõidukitega ühendada.

3. Ilma, et see piiraks lõike 4 kohaldamist, võib lõikes 1 nimetatud ajutise impordi protseduuri kohaldada tingimusel, et:

[...]

d) sõidukit kasutatakse üksnes selliseks veoks, mis algab või lõpeb väljaspool ühenduse tolliterritooriumi.

[...]

5. Lõikes 1 nimetatud sõidukid võivad olla ühenduse tolliterritooriumil lõikes 3 ettenähtud tingimustel aja jooksul, mis on vajalik toimingute tegemiseks, milleks ajutise impordi protseduuri kasutamise luba taotleti, s.t reisijate vedamine, pealevõtmine ja mahapanemine, kauba peale- ja mahalaadimine, vedu ja hooldus.

[...]

7. Erandina lõikest 3:

[...]

c) lubada kasutada kaubanduslikul eesmärgil kasutatavaid sõidukeid siseliikluses, kui transpordialastes, eelkõige vedude korraldamise õigust ja korda käsitlevates õigusaktides, on nii ette nähtud."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

9 J. C. Siig, kes tegutseb Poolas füüsilisest isikust ettevõtjana transpordi alal, omab kolme vedukit. Bundesministerium für Verkehr, Bau- und Wohnungswesen (liiklus-, ehitus- ja elamuvaldkonna föderaalminister) andis 25. mail 2000 J. C. Siigile loa rahvusvaheliseks kaubaveoks vedukiga, mille registreerimismärk on GWN 3247, Saksamaa ja Poola vahel, samuti Saksa territooriumi kaudu transiidiks Poola. Selle loa kohaselt oli ühenduse territooriumile sisenemise kuupäev 4. juuni 2000, kauba mahalaadimise koht Viborg Taanis, tagasisõidu kuupäev 6. juuni 2000 ja kauba mahalaadimise koht Poola.

10 Nimetatud veduk ja poolhaagis, mille Poola registreerimismärk oli VB 4064, sisenes ühenduse tolliterritooriumile 4. juunil 2000. Veetava kauba saajaks oli Taanis asuv tellija. Kui kaup oli maha laaditud, laaditi 6. juunil 2000 Flensburgis (Saksamaa) poolhaagisele kaup, mille saajaks oli Varssavis (Poola) asuv ettevõte. Haagis jäeti 7. juunil 2000 seisma Penkunis (Saksamaa) asuva äriühingu Agroservice territooriumile ning veduk, Poola numbrimärgiga GWN 3247, lahkus ilma kõnealuse poolhaagiseta ühenduse tolliterritooriumilt Poola suunas. Teine veduk, Poola registreerimismärgiga SML 3525, sisenes ühenduse tolliterritooriumile 8. juunil 2000. Kõnealune poolhaagis ühendati nimetatud vedukiga ning see suundus 9. juunil 2000 Eberswalde (Saksamaa) tollipunkti kaudu Varssavisse, jõudes kohale 12. juunil 2000.

11 Hauptzollamt kohustas 18. augusti 2000. aasta maksuotsusega J. C. Siigi maksma tollimaksu 2240 Saksa marka ja Poola registreerimismärgiga GWN 3247 veduki väärtuse hindamise alusel impordiga seoses käibemaksu 2598,40 Saksa marka, kuna

kõnealuse vedukiga veeti 7. juunil 2000 Saksa territooriumile kaupa. J. C. Siigi vaie maksuotsuse peale jäeti rahuldamata ja ta esitas kaebuse Finanzgericht'ile (Saksamaa). Kõnealune ametiasutus rahuldas J. C. Siigi kaebuse põhjendusel, et J. C. Siig ei olnud rikkunud ühtegi kohustust seose ajutise impordi tolliprotseduuriga, millele kõnealused veduk ja poolhaagis suunati ühenduse tolliterritooriumi piiri ületamisel teineteisest eraldatuna.

12 Finanzgericht väidab, et J. C. Siig järgis rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkti d, kuna kõnealuse tegevuse õiguspärasuse hindamisel on määrav nende kaupade vedu, mille tarvis transpordivahendit kasutati. Rakendusmääruse artikli 670 punkti p kohaselt tuleb „siseliikluse" all mõista ühenduse tolliterritooriumil peale laaditud kaupade vedu mahalaadimiseks sama territooriumi piires. Vedukit koos poolhaagisega kasutati siiski ühelt poolt ühenduse tolliterritooriumil alanud ja sellel lõppenud veoks ning teiselt poolt kõnealusel tolliterritooriumil alanud ja väljaspool seda lõppenud veoks. Poolhaagise kaheks päevaks Penkunis asuvale alale seismajätmine katkestas ajutise impordi protseduuri vaid lühiajaliselt.

13 Hauptzollamt esitas kõnealuse otsuse peale asja uuesti läbivaatamise avalduse, milles ta väitis, et vastupidiselt Finanzgericht'i seisukohale ei ole määrav mitte veetavate kaupade lõplik sihtkoht, vaid veoks kasutatud konkreetne transpordivahend. Veduki tühjaks laadimise määratleb selle konstruktsiooni eripära — kaup kas laaditakse maha poolhaagisest või haagitakse poolhaagis lahti. Hauptzollamt'i väitel on õige, et käesoleval juhul katkes vedu vaid poolhaagist puudutavas osas. Vedukilt laaditi kaup

maha siiski Penkunis ja seda kasutati seega rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkti d vastaselt.

14 Kuna Bundesfinanzhof leidis, et pooleliolevas kohtuvaidluses on tarvis tõlgendada rakendusmäärust, otsustas ta kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [rakendus]määruse artikli 718 lõike 3 punkti d koostoimes artikli 670 punktiga p tuleb tõlgendada nii, et see keelab väljaspool ühenduse tolliterritooriumi registreeritud veduki kasutamise poolhaagise transportimiseks ühenduse tolliterritooriumil asuvast kohast, kus poolhaagisele laaditakse peale kaup, teise ühenduse tolliterritooriumil asuvasse kohta, kus poolhaagis jäetakse seisma vaid selleks, et transportida see hiljem teise vedukiga väljaspool ühenduse tolliterritooriumi asuva kaubasaajani?"

Eelotsuse küsimus

15 Esitatud küsimusele vastamiseks tuleb esiteks märkida, et rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkt d asub 5. jaotise „Ajutine import" kolmanda jao „Transpordivahendi ajutine import" 1. alajao „Täieliku tollimaksudest vabastamisega ajutine import: reguleerimisala ja tingimused" punktis a „Maanteetranspordivahen-

did", kusjuures nimetatud määruse artikli 670 punkt p asub nimetatud 5. jaotise 1. jaos „Üldsätted".

16 Sellest järeldub, et rakendusmääruse artiklit 718 tuleb pidada erinormiks (*lex specialis*) sama määruse artikli 670 suhtes, nii et esimene on ülimuslik teise suhtes valdkonnas, mida see reguleerib, antud juhul ajutise impordi protseduuri kohaldamine põhikohtuasjas kõne all olevale transpordivahendile.

17 Seejärel tuleb meenutada, et rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkt d sätestab, et ajutise impordi protseduuri kohaldatakse vaid juhul, kui maanteesõidukit kasutatakse üksnes selliseks veoks, mis algab või lõpeb väljaspool ühenduse tolliterritooriumi.

18 Ajutise impordi protseduuri kohaldamine sõltub niisiis otseselt kindlaksmääratud veotoimingute teostamisest kõnealuse sõidukiga ehk veost, mis hõlmab seda, et nimetatud sõiduk ja veetavad kaubad või inimesed ületavad ühenduse tolliterritooriumi piiri.

19 Kõnealust tõlgendust toetab rakendusmääruse artikli 718 lõige 5, artikli 722 lõige 2 (õhutranspordivahendite osas) ja artikli 723 lõige 2 (meretranspordi- ja siseveetranspordivahendite osas), milliste kohaselt transpordivahendi ajutise impordi luba antakse vaid ajavahemikuks, mis on vajalik selle veotoimingu tegemiseks, milleks seda taotleti.

20 Sellest järeldub, et määrav on kõnealuse transpordivahendiga teostatav veotoiming, mitte veetavate kaupade või inimeste lõplik sihtkoht.

21 On tõsi, et rakendusmääruse artikli 670 punktis p sisalduva siseliikluse mõiste definitsioonist tuleneb, et transpordivahendiga veetavate kaupade või inimeste lõplik sihtkoht on määrav, tegemaks kindlaks, kas tegu on siseliiklusega, nagu mainib ka komisjon, kuid ajutise impordi protseduuri kohaldamisel sellisele transpordivahendile on oluline hindamiskriteerium rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkti d kohaselt rahvusvahelise veo teostamine kõnealuse sõidukiga.

22 Siinkohal tuleb täpsustada, et kuna ajutise impordi luba antakse kindlaksmääratud veotoimingutele, mida tuleb teha transpordivahendiga, millele kõnealust protseduuri kohaldatakse, ei piisa sellest, et vedu toimub nimetatud transpordivahendiga vaid ühenduse tolliterritooriumile jääval teekonnal. Veetava kauba või inimeste poolt ühenduse tolliterritooriumi piiri ületamine peab toimuma kõnealuse transpordivahendiga ning vedu ei saa piirduda nimetatud kaupade või inimeste veoga selle piirini.

23 Lõpuks tuleb nentida, et vastupidise tõlgendusega — mille kohaselt selle kindlakstegemine, kas vedu, mida teostati ajutise impordi luba omava transpordivahendiga, on selline vedu, mis algab või lõpeb väljaspool ühenduse tolliterritooriumi, sõltub vaid tingimusest, mille kohaselt teataval ajahetkel kõnealuse

transpordivahendiga veetud kaubad on transpordivahendist eraldi tõepoolest ületanud tolliterritooriumi piiri, ning kõnealust tingimust ei määratleta transpordivahendi ja veetava kauba samaaegselt toimuvast piiri ületamisest lähtuvalt — jäetaks rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkt d ilma selle vajalikust mõjust.

24 Miski ei takista tegelikult vedajal ajutise impordi protseduuri kasutades veduki importimist ja selle üksnes ühenduse tolliterritooriumil toimuvateks vedudeks kasutamist niipea, kui on tagatud, et nii veetavad poolhaagised kui ka nende koorem pärineb ühenduse tolliterritooriumilt või on teel sinna.

25 Siiski tuleb lisada, et tolliseadustiku artikli 204 kohaselt tollivõlga ei teki, kui tehakse kindlaks, et deklarandile ette heidetud käitumine ei avalda kõnealuse tolliprotseduuri nõuetekohasele käigule olulist mõju. Teiseks, isegi juhul kui tollivõlg selle sätte alusel tekib, näeb tolliseadustiku artikkel 239 ette protseduuri, millega võidakse teatavatel tingimustel sellisele deklarandile, nagu on põhikohtuasjas, tollimaksu tagasi maksta või seda vähendada.

26 Kõigest eespool toodust tuleneb, et rakendusmääruse artikli 718 lõike 3 punkti d ja artikli 670 punkti p tuleb tõlgendada selliselt, et kõnealused sätted keelavad väljaspool ühenduse tolliterritooriumi registreeritud veduki kasutamise poolhaagise vedamiseks ühenduse tolliterritooriumil asuvast kohast, kus poolhaagisele laaditakse peale kaup, teise ühenduse tolliterritooriumil asuvasse kohta, kus poolhaagis jäetakse seisma vaid selleks, et vedada poolhaagis teise vedukiga väljaspool ühenduse tolliterritooriumi asuva kaubasaajani.

Kohtukulud

27 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud nimetatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artikli 718 lõike 3 punkti d ja artikli 670 punkti p tuleb tõlgendada selliselt, et need keelavad väljaspool ühenduse tolliterritooriumi registreeritud veduki kasutamise poolhaagise vedamiseks ühenduse tolliterritooriumil asuvast kohast, kus poolhaagisele laaditakse peale kaup, teise ühenduse tolliterritooriumil asuvasse kohta, kus poolhaagis jäetakse seisma vaid selleks, et vedada poolhaagis teise vedukiga väljaspool ühenduse tolliterritooriumi asuva kaubasaajani.

Allkirjad